

سروری بر مکتب هرات در کاخ گلستان

گلجینی از مکتب هرات که مشتمل بر آثار مینیاتور نفیس به نیمه دوم قرن نهم هجری می‌باشد، همزمان با گرامیداشت هفته میراث فرهنگی، دوم خرداد در بخش چادرخانه کاخ گلستان در معرض دید عموم قرار گرفت. این آثار که شامل (پنج گنج) (جامی)، انوار (سهیلی)، (بوستان) (میرعلی هروی) و (سبحة الابرار) (شاه محمد) می‌باشد، همگی مزین به مینیاتورهای نفیس است که در تمام آنها صورتهای ظریف با کلاههای مخصوص منگوله‌دار به تصویر درآمده است. گفتنی است، ابوالغازی سلطان حسین میرزا بایقرا، پادشاه هنر دوست و دانش‌پژوه نیمه دوم قرن نهم هجری، توجه خاص به هنر کتاب سازی، خط مینیاتور و علاقه وافر به جمع آوری و تشویق صنایع مستظرفه داشت.

از این رو عصر وی، یکی از بهترین و درخشان‌ترین دوران هنری به شمار می‌رفت و هنرمندان و خوشنویسان چیره‌دست همچون استاد کمال‌الدین بهزاد، سلطان محمدنور، منصور مذهب، میرک و چندتن دیگر آثار نفیس و بدیعی را خلق کردند.

در آن دوره و به دستور این پادشاه هنر دوست، کتابخانه‌های غنی در شهرهای هرات و خراسان بوجود آمد و آثار نقاشی و مینیاتور به جای مانده از آن دوره (سبک هرات) لقب گرفت.

نمایش نسخه کامل مثنوی خاوران نامه

با نمایش کتاب کامل و منحصر به فرد خاوران نامه که روز پنجشنبه دوم خرداد طی مراسمی با حضور شخصیت‌های فرهنگی در کاخ گلستان در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفت، یکی دیگر از نسخ نفیس خطی مصور و مواریث فرهنگی معرفی گردید. خاوران نامه یک مثنوی حماسی است شامل افسانه‌ها و داستانهای خیالی در شرح جنگهای حضرت علی بن ابی‌طالب (ع) و توصیف شجاعت و دلاوری آن حضرت و یاران و سرداران ایشان. برخی از این داستانها در طی قرون اعصار با افسانه‌ها و قصه‌ها در آمیخته‌اند که خاوران نامه از آن جمله می‌باشد. ابن حسام، کتاب خاوران نامه را به پیروی از فردوسی و هم وزن با اشعار او در ۲۲۵۰۰ بیت سرود و آن را در سال ۸۳۰ هـ. ق به پایان رساند. از این رو کتاب او آخرین اثر قابل

ذکری است که به پیروی از کتاب بزرگ شاهنامه فردوسی به نظم درآمده است. در کنار تعدادی از تصاویر این نسخه رقم نقاش به صورت (کمترین بندگان فرهاد) با تاریخ (۸۹۲) دیده می‌شود.

[روزنامه ایران، س ۸، ش ۲۱۳۱ / چهارشنبه ۱ خرداد ۱۳۸۱ ص ۲۴]

خبرین کتابد

ششمین همایش سراسری وقف و امور خیریه در ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ماه در تهران برگزار شد. با مساعی مدیر عامل مرکز نشر میراث مکتوب، بندی در قطعنامه پایانی در خصوص حمایت افراد خیر و فرهنگ دوست از میراث مکتوب به شرح ذیل گنجانیده شد:

(از آنجا که متون کهن و نسخه‌های خطی به ویژه در زمینه‌های علوم قرآنی و دینی از ذخائر ارزشمند فرهنگی کشور است، توصیه می‌شود سازمان اوقاف، نسبت به پژوهش و نشر این متون با همکاری خیرین و موسسات خیریه و موقوفات ذیربط اقدام نمایند).

امید است این گنجینه‌های فرهنگی با همکاری‌های مردمی، بیش از گذشته مورد توجه و نشر قرار گیرد.

اخبار معون

دفتر سه‌گانه سفینه خوشگو (تألیف بندرا بن داس) از جانب مرکز پژوهش کتابخانه مجلس شورای اسلامی در دست چاپ و انتشار است. پیش از این، تنها دفتر سوم سفینه خوشگو به اهتمام سید شاه محمد عطاء الرحمن عطا کاکوی به سال ۱۹۵۹ م در پتنه هندوستان چاپ شده بود.

دفتر نخست سفینه خوشگو، مختص شرح حال متقدمین، دفتر دوم مختص شرح حال متوسطین، و دفتر سوم، ویژه شرح حال متأخرین (معاصران) است.

دفتر دوم و سوم سفینه خوشگو به اهتمام و تصحیح کلیم اصغر (فارغ التحصیل دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی)، و دفتر نخست آن با تصحیح زین (العبا دانشجوی دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی) آماده شده است.

دیوان عمادی شهرریاری (از سراینده‌گاه سده ششم هجری) توسط ذبیح الله حبیبی نژاد تصحیح شده و از جانب انتشارات طلایه در دست چاپ و انتشار است.